

ШУМАДИНКА,

ЛИСТЪ ЗА

КЪИЖИВНОСТЪ, ЗАБАВУ И НОВОСТИ.

Учредникъ и издатель Любомиръ П. Пенадовићъ.

Овај листъ излази Вторникомъ и Петкомъ. Цена му е годишња безъ завитка 14. цв. а полгод. 7 цв. — са завиткомъ по' цв. на по' год. свуплѣ. Ко жели у Београду да му се носи кући а не у дуванъ или у канцеларию по' цв. на пола год.

ПУТНИЧКА ПИСМА

(Продужениѣ.)

Ево ме у Цириху, и ово писмо можешъ назвати да е прво из Швајцарске. На што годъ погледамъ преданномъ и око мене, све ме опоминѣ гди самъ, и све ми подиже чувства душевномъ уживаню. Моя гостилница гди самъ одсео, и одакле ти сада пишемъ, стои управо до овогъ лепогъ езера. Изпредъ мои очю плаве се брда на десно, а на лево виде се високи Алпи, покривени снегомъ тако, да се едва одъ облака разликую — тамо, преко они снѣжни брегова мени е путъ! Нигда нисамъ болъ разположенъ быо за писанѣ, него сада. И лето и зима у еданъ ма, стое ми предъ очима. Шуштанѣ таласа, певанѣ веселы лаѣара, заедно са овимъ чистимъ и здравимъ воздухомъ, долази ми крозъ отворене прозоре. И изъ ове лепе Геснерове вароши, кадъ небы имао шта друго, најрадиѣ бы ти идиле писао. Али исто тако радо приповеди ћу ти што годъ, о момъ путованю доведе; па текъ после, ако узмогу уштеди ћу кои сатъ и за описаніе овогъ лепогъ пастирскогъ живота, кои е овде правый идеалъ, као што га текъ може Геснеръ измислити. Но не измислити. — ер' Геснеръ, кога идиле држе се за игру поезіе и уображенія, ние ништа друго радио, него копирао животъ свой сребны земляка. За оне кои нису овуда путовали, съ берега Цирихъ, и нѣгово езеро гледали, избилностъ не само у меду и млеку, него и у поштению, искренности и любви примѣтили; за оне кои су у великимъ варошима Европе одрасли, за нѣи све ово и кадъ очима виде, ништа друго ние, него лепо написана идила, кою чувствую безда могу себя представити, да ние измишлѣна.

Из Констанца хтео самъ ти јошть писати, али нисамъ остао онолико колико самъ мислио. И могу ти се фалити да се некаемъ, што самъ овај путъ доведе на колима прешао. Имао самъ прилику упознати ближе духъ и карактеръ овогъ народа, кое е теже, него упознати брда и езера. У последнѣмъ момъ писму, јавіо самъ ти, да самъ у Констанцу остао само са два друга. Но да бы ти сцене о којима ћу писати, јасниѣ быле, и да бы више, забаве имао, морамъ те најпре са овомъ двојцомъ, а после и са осталима кои се у мов путованѣ ближе уплету, упознати. Еданъ е изъ Магдебурга и зове се Марксъ; другій изъ Позена, и по свему нѣговомъ изгледу одъ крви е польске, и нѣгово доста чудновато име: Захорштаинѣ, ако непотврѣуе то, а оно баръ види се да е нека смеса, изъ польскогъ и немачкогъ елемента. Онъ е и польски знао, и тиме были смо као земляци, на овомъ

путованю. Онъ е слабо марио за Немце, али ние нигда хтео признати ни да е Полякъ. И све едно му е или га звао Захорскій или Захорштаинѣ. То су обадва моя познаника изъ Берлина, гди смо заедно читаву годину, а по томъ у Хайделбергу ово лето учили и друговали, садъ пакъ на овомъ путованю искрени приятели постали. — Особито Захорскій быо ми е најближій срцу, и съ нѣиме самъ најрадиѣ се дружио. Онъ не само да е добаръ другъ и пріатељ, него е јошть и добре ћуди а притомъ врло веселякъ и свагда добро разположенъ. При томъ према своимъ младимъ годинама, имао е знания о свачему. — У Констанцу седнемо на кола Осимъ насъ тројце седно е јошть еданъ сувъ, прилично старъ, али притомъ врло пріатна и весела лица, странацъ. Улазећи у кола свакиј га е одъ насъ учтиво поздравіо, и онъ е свакомъ подигао шеширъ, и наше поздраве учтиво примао.

Мы будемо готови — бичъ постиліона пукне, и коњи у галопу протрче крозъ варошъ, и за кратко време примимо се узъ брдо. Докъ су коњи ишли брзо, ћутали смо, и текъ по гдиною речъ ако е кои и рекао едва е се чула, одъ луке и тресења кола. Узбрдо смо ишли полако, и нигди лепше згоде ние было за разговоръ него ту. — Я извадимъ едно цигаре за мене, а другимъ понудимъ оногъ странца — онъ учтиво прими, и изкочи изъ кола да узме одъ кондуктера ватре — чимъ онъ изиђе изъ кола, Захорскій каже ми: „Ајде да пробамо, ели ово правый Швајцерацъ.“ Текъ што самъ га я хтео питати: како ће то пробати — я онај попенѣ се опетъ у кола, и помогне намъ запалити цигаре. Докъ смо ми палили цигаре, онај непознаты започне разговоръ: „Вы за цело првый путъ сада путуете по Швајцарској.“ „Есть, првый путъ!“ одговоримъ му я, и отворимъ малый прозорчићъ одъ кола да димъ изилази. „Имаѣте шта видити“ рекне онъ на ново съ таквимъ изразомъ поноса и радости, као да е изъ оне землѣ, у којој се сами Катони и Леониде раѣаю. „Шта ћемо друго видити“ умеша се Захорскій кои е до мене седно: „него брда велика, и то ће само за насъ бити ново, а люди су свуда еднаки.“ Швајцерацъ се осмене, али то смешенѣ было е сатирично: „я мислимъ господине, башъ у людима, и уреѣеніяма землѣ, да наѣте што ново за васъ, а брда — то можете свуда видити — велика брда нису тако редка, као што су редки поштени люди, и слободне државе — одакле сте молимъ васъ?“ „Я самъ изъ Прајске“ одговори Захорскій — „Наравно да ће за васъ велика брда одвећъ нешто ново бити, еръ у Прајској немате нигди брегова,

тамо су све саме пешчане равнице, али исто тако у Прајској немате ни ови швајцарски обичај, ни слободу, ни овакви на народном основу начини државни уређења, — и ако иоле, на путовању вашем пазљиви будете; наћи ће те и осим брегова за себе доста што ће вам ново бити, и што ће вам се више него брегови допасти.“

„Ја не знам“ предузме даљ Захорскій. „Съ чимъ се та мала Швајцарска поноси толико, и зашто у моралном свету више готово значи него Прајска? А ја мислим да она као република треба јошт мањ, у сада монархичној Европи да важи.“

„Ха господине опростите“ настави швајцаръ мало вишимъ гласомъ. „Форма нашегъ управљања такова је, да се боља пожелити не може. Ни једног Швајцарца неће те наћи, кои би за вашимъ краљвима, князевима и херцозима пожеліо; међу тымъ у вашимъ земљама, које имаю своје владатеље, наћи ће те хиљадама, и то све учине и разборитіе, кои уздишу за оваквимъ управљањемъ, и кои су многи — историја сведочи — често главе у торбу мећали; да би могли своје отечество, претворити као што је Швајцарска. И ви слободно овде можете противу републике говорити, и своје мишљење о целомъ нашемъ управљању казати, нико вамъ неће зато ни замерити, а камо ли да васъ когодъ гони, а кадъ би ја у вашемъ Берлину, оволико за републику говорио колико сте ви за владатеља говорили, ја би сместа био затворенъ у Моабитъ или у Кепникъ.“

„Али ипакъ гди има краљва и владатеља, историја тога народа лепша је и сјајнија,“ рекне Захорскій; али му Швајцарца неостане дужанъ: „Шта ми споминјте историју гди има краљва? то нису историје, него су само чисте житије и биографије вашјихъ краљва.“

У вашимъ историјама, најлепше листове запремаю описанія владатељске славе, ваше историје напуњене су съ описанијемъ како се венчао съ којомъ принцезомъ, како је се на шестъ коня возио, кадъ су солдати предъ њимъ стаяли — ваше историје пуне су придворни интрига, пуне себични партаја — ваше историје господине мой, говоре само о неколико људи — наша пакъ Швајцарска историја, говори о целомъ народу, свака добродјетель, свака побјда свако добијено право приписује се народу — ваше побјде приписују се само вашимъ краљвима. У вашој историји стоји: да је великиј Фридрихъ добио побјду на Росбаху — наша историја каже свету: слободни швајцарци, побјдили су непријатеља на Семпаху. Неколико краљва, неколико Генерала, неколико придворни ласкатеља — то је ваша историја, и цјела ваше фалшне изображене Германије.“

У томъ разговору или болъ рећи ивату, присељмо на једну малу равницу, гди конји потрче и даљјихъ разговоръ труцајући пресеку — Захорскій кои се беше у чуду нашао, гурне ме лактомъ: „Та реци и ты коју“, кадъ си почео, а ти продужи“ одговоримъ му ја, и једва самъ чекао, да се разговоръ опетъ започне. Брегъ је прилично великиј био — кола су опетъ полако ишла, швајцарца послужилася васъ новимъ цигарама — и мало ладније и тишимъ гласомъ рекне Захорскомъ: „изволите једно републиканско цигаре, и надамъ се, кадъ свршите ваше путовање и поћете изъ Швајцарске, да ће те сасвимъ другачіе мислити брбо вама, кои сте се родили и непрестано до сада живили, у онымъ земљама које су научиле да имаю свагда осимъ закона јошт по једногъ господара, вама мора швајцарска необична бити.“

Захорскій пошто је запалио цигаре, одговори: „Фала вамъ на цигари, али ако ви мислите да ја непознајемъ швајцарске уредбе, онда не знате да се може на нашимъ универзитетима и школама крозъ које самъ ја прошао о кинескомъ правителству и о Америци, точно

научити, а камоли о вашој земљи која намъ је близу.“ —

„О свему другомъ, о правама, о медицине, о философији, о свимъ земљама, али што се тиче швајцарске, о томъ немојте се фалшити съ вашимъ школама — знамъ ја добро све су ваше школе и науке основане по начелима онима кои вашимъ владатељима иду у рачунъ; у вашимъ школама, говори ће вамъ се съ највећимъ одушевленијемъ о швајцарскимъ брдима, о швајцарскомъ меду и млеку али о швајцарској слободи, и о швајцарској форми управљања, прећи ће ладно, и узгредъ само спомену ће швајцарскій уставъ. — У вашимъ школама има катихизисъ, у комъ учитељ пита ђака: која је најсрећнија земља? — а дете мора да одговори Германија; учитељ га опетъ пита: зашто је Германија најсрећнија земља? ђакъ одговори: Зато што има 4 краља и други више одъ 20 владатеља. — По томъ опетъ учитељ пита: која је најнесрећнија земља? И ђакъ одговори: Швајцарска. — а зашто? за то што нема ни једногъ владатеља. — И онда је ђакъ добро знао своју лекцију, и буде похваленъ. То су ваше школе! такве мисли и поњатија ви добијете чимъ изъ колевке корачите, па и кадъ одрастете, не можете да се обавестите. Несрећна швајцарска, нема ни једногъ малогъ войводе, а камоли једногъ великогъ краља, кога на рукама прайзи носе кадъ само рекне: „моји верни поданици — швајцарца сврши те речи, смејући се изъ читавогъ грла: ха, ха, ха, — Захорскій није имао шта да одговори, него и безъ кашља почео кашљати, и гурне мене лактомъ да га изменимъ. Мени не даде ђаво мира, него се и ја уплетемъ, и продужимъ ипакъ место њега. „Али добро господине“ рекнемъ ја, и Швајцарца почео приљжно слушати: „али добро господине, ви зато само имате право и чини вамъ се да је тако, што сте одъ вашегъ детињства таквимъ мислима напуњени, еръ живите у таквој држави; па и ми рођени и одгајени у државама гди само по еданъ влада, налазимо у себи исто толико узрока за онакво стање државе, колико и ви у себи налазите за такво. — Ми држимо, да је побјда, честь и слава краља, скопчана са народномъ славомъ.“

„Е, господине,“ одговори ми Швајцарца, „томе је лако одговорити, еръ то није ништа друго него као кадъ би ја стекао једно велико имање, па онда дошао па съ вама поделіо. А тако и бива не само у слави народној, него и у приходу и новцима народнимъ, еръ кодъ васъ у Германији има доста владатеља, кои са својимъ принцевима управу онолико троше, колико се троши на све остале народне потребе.“

„Али кадъ се владатељ ограничи, кадъ му се оцекомъ даде годишња плата, кадъ онъ не може ни најмање што учинити преко устава и народне воље — шта ће те онда рећи?“ ја самъ то съ некимъ триумфомъ одговорио, и мислио самъ да ће ми рећи: „Ејвала“ али онъ гроотомъ се насмеје: „па кадъ га тако ограничите, кадъ законъ као што и треба, метете да влада, кадъ онъ не узможе ништа чинити, шта ће вамъ онда? Зашто би му онда толике милионе плаћали? Зашто небы узели кои је најспособнији, за президента, и кои би служио за мало а болъ.“

Ја место да му на то одговоримъ погледамъ крозъ прозоръ, и гурнемъ ногомъ према мени другогъ могъ другара, да уместо мене одговори, ако што зна, кои се окрепне Швајцарцу и рекне: „ви савршено господине право имате, и оно је све тако, али Европа јошт није sazрела за такво управљање, и ову већ навикнуту и уобичајену форму не може да промени.“ — Но Швајцарца није му дао ни свршити, него се почео смејати, и смећећи се сасвимъ пријатно, одговори у тону једногъ отца, кои савѣтује свогъ сына: „За Бога господине, докъ се ја съ овомъ

двоицомъ препира, вы сте ѣтали, и садъ кадъ почесте, а самъ мислио да ће те после толикогъ ѣтаня рећи што годъ што бы было као пресуда измеђ насъ тројице, а вы сте отворили полъ само новомъ доказиваню. Како можете казати да човекъ није у свако доба готовъ и зрео да буде човекъ.“ У томъ кола наша стану, кочиашъ отвори врата од кола, и гологлавъ позове насъ: „ако заповедате, овде има меда вина и пива, можете штогодъ закачити, докъ се коньи промену.“ „Право“ сви четворица повичемо — и еданъ за другимъ потрчимо у бирцаузъ, гди насъ цуне чаше дочекаю. Дакле после толикогъ препирања, само е кочиашъ имао право; и као што видишъ само смо на нѣгово мнѣнїе сви четворица пристали и сложили се.

РАЗМИШЛЯВАНЬ.

О употребленю гл. фонда школскогъ о побольшанїи стани основны училишта и учителя.

Да шта ће мо са гл. фондомъ школскимъ, кадъ ће народъ докле га годъ буде учитель своѣ прирезомъ и общтинскимъ приходима издржавати? На питањ ово мислимо, да е лако одговорити. Мы сви знамо, да се гл. фондъ школскїй састої изъ прилога читавогъ народа, па цео народъ треба да од нѣга ползе има. А да ово буде, по мнѣнїю нашемъ, наиболъ бы было, да се интересомъ овогъ фонда установи и издржава: Семинаріумъ за воспитаванъ и изображаванъ учителя, основны народны училишта. И заиста, на ништа се общтеполезнїе употребити не може, него на то, ако се овако заведенїе не бы државномъ касомъ установило и издржавало. — Ово ће сваки онай одобрити, кои искрено мисли и зна, како у добримъ и способнымъ учителяма оскудѣвамо, и како е нужно за ово званїе нарочито младе люде приуготовлявати. —

Ако бы се, као што рекосмо заведенїе за изображаванъ учителя, државномъ касомъ завело и издржавало, као што се такова общтенародна заведенїа общно одтуда и издржаваю, то намъ опетъ о употребленю гл. фонда школскогъ мислити остае. У овомъ случаю могло бы се овако учинити: Народу казати да се у каси гл. фонда школскогъ до 30.000 ₪ цес. налази, и извѣстити га, да овай фондъ ни за 50, а и много више година не ће у станю быти, све учитель издржавати. И да бы народъ што скорїе одъ овогъ фонда колико му драго хасне имао, нужно е, да се што пре баръ на 50 до 60 хиляда ₪ умножи. Ово бы пакъ могло быти, кадъ бы се наредило, да свака, школскїй прирезъ даваюћа глава по два цванцїка за годину еданпутъ за свагда на фондъ да. Учїнивши ово, не бы нужно было ништа више одъ общтина и народа за издржаванъ учителя искати, осямъ, да се, као што е напредъ речено, дае узъ сваки порезъ по по цванцїка. Што одъ овогъ приреза не бы стизало, да се учительска плата подмируе, не бы се имало нужде и кибуре, изъ общтински каси извѣстне суме узимати, него бы се интересомъ гл. фонда школскогъ подмиривала. Овако што учинити тымъ бы болъ было, што има общтина, кое немаю свои прихода, а прирезъ кои за издржаванъ нѣины учителя даю, не бы стизао па бы морале новъ прирезъ међу собомъ чинити, кое бы са незгодама скопчано было. Овако пакъ и на овай начинъ имали бы постоянне и сталне изворе за издржаванъ учителя, еръ у ко-

лико бы се школа умножила, у толико бы и брой прирезъ плабаюћи глава растао; а за недостатке имали бы сваке године 7 до 8 хиляда талира одъ овогъ фонда на разположеню. — Садъ да у кратко видимо ели намъ нужно завести: Семинаріумъ за воспитаванъ и изображаванъ учителя основны училишта.

Сваки човекъ мора іюштъ у младости своіой оно занимање учити, съ коимъ мисли будућїй животъ свой обезбѣдити, и съ ползомъ га одправляти. Ово како е у свакой струци занимања людскогъ нужно, тако е и у учительству. Но овога се мы у смотренїю учителя не придржавамо. Ми примамо за учитель Богослове, кои се за свештеничкїй чинъ преправляю. И заиста, при првоме помислу нашемъ, кадъ рассмотримъ прошлый и будућїй животъ оны людїй, кое за учитель примамо, учинитъ намъ ће се, да се опредѣленъ Богослова са учительскимъ званїемъ наиболъ слаже, и да Богослови ову дужность съ najveћомъ ползомъ одправляти могу. Ово ћемо тымъ пре одобрити, кадъ предпоставимо, да су Богослови у науцы Христовой и моралу христіанскомъ болъ воспитани, него они, и кадъ знамо, да е главнїи задатакъ учителя поверену имъ дечицу съ божїимъ словомъ упознати и моралу христіанскомъ воспитати. Но кадъ ово съ друге, практичне точке живота посмотримо, онда ће мо се уверити, да наше прве мисли о предмету овомъ ни су наиболъ, и да су едностране.

Сваки Богословъ, по самомъ опредѣленю своемъ, иде на то, да свештеникъ буде. Кадъ Богословію сврши, ако парохїю одма добити не може, прима се учительства, и у овой дужности донде буде, докъ му се гди место неужае да свештеникомъ постане. По овоме, учительско званїе за нешто привремено, као што и есте, сматра и учительство за мость држи, преко когъ ће до свештеничкогъ чина доћи. При овомъ нема вештине за учителя, па ма еданъ и одъ наиболїй Богослова быо, и текъ што се са учительскимъ дужностима мало, за две или три године упозна, произведенъ буде за свештеника. Ово пакъ ако за две, три или четири године nebude, почне іюштъ већма очаявати, и за своимъ опредѣленїемъ, чїномъ свештеничкимъ чезнути, и тако на сваки начинъ учительску дужность съ вольомъ и ревности, а крозь ово и съ ползомъ, неодправля. Да е ово овако іюштъ ћемо лакше себи представити, кадъ знамо да и она лица, коя се за учительско званїе нарочито спремаю толико способности и вештине имати немогу, да и у самомъ почетку учительствованя свою дужность съ ономъ ползомъ одправляти могу, съ коїомъ бы отправляла, кадъ бы и практичне вештине имала. Дакле ма како теоретичногъ знаня едно лице за учителя имало, не може се у одправляню дужности свое донде способнымъ показати, докъ и практичногъ знаня и вештине неприбави. Ово кадъ постоя, то можемо лако себи представити, како Богослови, особито нови, дужности учительске одправляю, кои ни теоретичногъ знаня за учитель немаю, а практичногъ добити немогу, почемъ е училиште само мость, преко когъ иду свештеничкомъ чїну,

Гди е добра воля и ревность у одправляню дужности, ту се и съ манъ знаня више учинити може, него са већимъ знанїемъ безъ волѣ и ревности. Воля и ревность кадъ е постоянна, лако може и теоретично знанъ умножити; и практичну вештину добити. Ово обоє, како е пакъ у свакомъ послу нужно, тако е у учительству іюштъ нужднїе; еръ учитель несме само за себе знаня имати, него мора знати и начинъ, како ће га своимъ ученицѣма дати. Да ово о-

на лица имати немогу, коя нити се за учительско званіе, нарочито предуготовляваю, нити дуже времена у овомъ званію проводе, нити пакъ съ вољомъ и ревности учительствую разуме се по себи. —

Ако бы ко посумняо и рекао: да ће се цркви или богословскомъ заведенію уштрбъ учинити, ако се Семинаріумъ за изображаванъ учителя заведе, ми га о противномъ уверити можемо. Главна є цѣль цркве држимо народъ моралу христіанскомъ учити, увери га утврђивати и обдржавати. Ово кадъ є истина, то црква, кадъ су народне школе добро устроене и способне учитель имаю, не само да ништа негуби, него іошть врло много добія; ерѣ само школа, и само добра школа, цркви побожне христіане и преправляти може. Шта више, она изъ корена утаманює суевѣріє и све оно, што є противъ цркве и морала христіанскогъ. И ово само онда школа чинити може, кадъ има способне учитель; а ове донде имати не можемо, докъ се за такове особита лица и у особитимъ заведенію приуготовлявала не буду. — Што се пакъ богословскогъ заведенія тиче, и оно бы са заведеніемъ семинаріума за изображаванъ учителя много добило; ерѣ бы се на маній брой свои питомца ограничило, па и болій изборъ, кадъ исте прима, чинило. Што садъ толико много питомца богословія има, кои су по потреби, а по већој части и одвећ маломъ способности примани, онда бы се само толико и то способни изабрати могло, колико є нужно, да преправни лица за чинъ свештеничкій има. Они, кои бы науке, у овомъ заведенію свршавали могли бы се поставлати найпре за ђаконе при ГГ. Епископима и у главніє окружне вароши, за преписнике у консисторіама; и за капелане стари свештеника, протоерея и наместника. На овай начинъ не само, што бы се свршени богослови одма своіой цѣли и опредѣленю приближивали, него бы се и у чинодѣйствию и у дужностима свештеничкимъ болъ усавршенствовали, и тако способни свештеницы поставляли.

Изъ укратко наведеногъ ясно се види, да бы са заведеніемъ Семинаріума за изображаванъ учителя, не само школе способне учитель добивале, него бы и богословско заведеніє болій изборъ у кандидатима чинило и способніє примало. Црква бы пакъ съ тымъ врло много добила, и народъ у свему напредній быо. Дакле: *семинаріумъ, или заведеніє за воспитаванъ и изображаванъ учителя основны училишта завести*, єсть за наше отечество и нашъ народъ одъ велике потребе и нужде. А ово нека издржава гл. фондъ школскій, или државна каса. С.

ДОМАШНЕ НОВОСТИ.

— Друштво сръбске словесности држало є 28 Фебр. свое редовно засѣданіє, у комъ є г. подпредсѣдатель предложіо да друштво, изради еданъ обширній сръбскій рѣчникъ. Господа членови поделили су међу собомъ посао.

— У Неделю 2. Марта была є у Читалишту главна скупштина за театаръ, гди є Г. професоръ Малетићъ говоріо са познатомъ своіомъ вештиномъ и лакошћу о ползи театра, и по томъ приступило се къ уписиваню прилога, о чему ћемо у идућимъ брѣвима обширніє говорити. Међу тимъ за садъ то являмо да є се само на той скупштини уписало преко 1300. # цес. и тако цео фондъ са досадъ учинѣнимъ прилозима износи 4890. # цес.

СТРАНЕ НОВОСТИ.

— Правителство Луи Наполеона одржало є велику побѣду слѣдствомъ избора. Берза є изьявила свое задо-

вольство скаканѣмъ акція, но то неки непримаю іошть као довольный доказъ постоянго обстаня тога правителства, ерѣ при свемъ томъ, што иде све по вољи, немиче се машина правленія како треба напредъ. Печатня є истина безъ цензуре и смела бы се появити съ маломъ оппозиціомъ, безъ кое Французъ неможе никако дисати, али пропушта све само да се правителству незамери. Явно миѣніє, кое є и самомъ цару Наполеону некадъ пркосило, тако є застрашено, да му є све по вољи што се догађа. Правленіє у Француской, кое на никакву противность непази, тако є редко появленіє, да се зато и самъ Луи Наполеонъ забринуо, и чисто бы желіо да се каква противность покаже, само да виде колику власть онъ има. —

— Снѣгъ генерала Монцела предложіо є академіи єдино изобрѣтеніє, чрезъ кое могао бы се електромагнетизамъ и на индустрію употребити.

— Вѣсти изъ Алгира гласе са свимъ жалостно за Французе: колона у Кабиліи страдала є яко одъ зиме. Подъ предводительствомъ генерала Бужера одржала є она своя положеня у срцу Кабиліє, недалеко одъ Бугіє. Одатле є та колона земљу у узди држала и почела є неке путове правити. Страшна буря покаже се 18. киша є потокомъ лила, реке се тако брзо разлію, да су пресекле путь између логора и вароши. Войници почну оскудѣвати у найнуждніємъ препитанію. Ноћу између 21. и 22. падао є якій снегъ и затрпао є неке шаторе. Зыма є была страшна и многи се солдати смрзли. Текъ око 22. у вече єдва съ тешкомъ мукомъ дођу неколико солдати у Бугію и огласе нѣову несрећу, на кой гласъ притече имъ у помоћ не само власть, него и грађанство. Вредно є примѣтити, да Кабили нису се хтели ползовати овомъ несрећномъ Француза, него шта више, примили су се неки солдати врло човечно, кои су се поєдино у путу налазили и пратили су ій сами до Бусіє. —

— У Минхену запалила се пивара. Тай пожаръ описую као найстрашній. Како є почела одъ 8. сатіу у вече горети, єдва се угасила у ютру. Кажу да є утишанѣ ватре само найвећемъ пожертвованю Баєраца за рукомъ изпало, кои боєни се да неостану безъ пива, показали су Херкулесову снагу и отважность у гашеню ватре.

ЯВНА БЛАГОДАРНОСТЬ.

Прошле есени у месецу Октобру, я самъ общину мою, при којой одъ више година учительюемъ молю, да ми плату повыси, и тыме станѣ ми поболша; коя ми є одговорила поредъ обећаня захтеваню момъ испунити, са 60 цв. у готовомъ новцу на поклонѣ: на коме поклоню срдочно іой овде предъ целымъ сръбствомъ благодаримъ. И Г. срезкомъ началнику на ревностномъ садѣйствию у томе захваљуємъ.

У Паланки 1. Марта 1852.

Димитріє Јовановићъ,
учитель паланачкій.

Огласъ.

(5)

(2—3)

Мою кућу с'ниже Варошъ - капіє, према Типографіи, коя има одоздо дућане и изгледъ на обадва сокака, продаємъ, ко жели узети, нека ми се ради погодбе у истой кући пріяви.

Димитріє Ненадовићъ.